

Drijfzandprestatie

(Zomer 2003)

De afgelopen maand stond de wandelvierdaagse in Nijmegen weer op het programma. Een kleine 44.000 mensen liepen twintig, dertig, veertig of vijftig kilometer daags, gedurende een viertal warme, zomerse dagen. Op de televisie zag ik de beelden. Een massa in beweging, echter slechts een enkeling was bewogen. Voetblarende, veelal ongetrainde mensen strompelden door het beeld. Bezig met een evenement uit de fitheidsrage die ons land momenteel teistert.

Het aardige is van zo'n evenement is dat de omgevingsvariabelen per editie verschillen, logisch gezien het flexibele karakter van het woord 'variabel'. Soms schijnt het regenstralen en even later regent het zonnestralen. Dat is nu eenmaal de natuur die je haar gang moet laten gaan. Daar moet je met je fikken van af blijven. Zo kon het dit jaar gebeuren dat het een beetje warm was. Kan gebeuren. Soms is het warm, dan weer koud, maar we moeten toch iets te klagen houden in dit volgevreten land. Wat dan kan gebeuren, maar mijns inziens nooit mag gebeuren, is dat de organisatie ingrijpt door de route te verkorten. Het fundament onder de prestatie wordt hiermee weggeslagen. De langere afstanden van deze wandelvierdaagse werden met tien kilometer ingekort. Ons leger mocht zonder bepakking paraderen over het onder hun voetzolen wegsmeulende asfalt. Er was geen soldaat die in de lens van de camera loensend, zich publiekelijk afvroeg waar de organisatie wel niet mee bezig was. Er was niemand die vertelde dat hun collega's in Irak, die deelnemen aan een vredesmissie van de Verenigde Naties, ook niet klagen over een temperatuur die toch zo'n veertig graden is. Bepakt en bezakt met een schietgeweer, waken zij over het leven van de onderdrukte mensen. Ik heb ze er niet over gehoord. Alleen geweeklaag over een beetje warmte. Karakterloze puistekoppen worden er gekweekt! Een fotorolletje verdonkeremanen, ja, dat kunnen ze, maar met een beetje warmte vijftig kilometer sjouwen en daarbij een beetje bepakking meetorsen, dat is teveel gevraagd. Daar gaan onze jongens namelijk van zweten. Nee, onze helden op sokken waren zo blij als een kind dat ze blootrugs wandelen mochten. Weer eens een bewijs dat met deze 'trots' geen oorlog te winnen valt. Leger blijkt weer eens te meer de overtreffende trap van leeg te zijn. Het zijn toch juist de tropische omstandigheden die een evenement aantrekkelijk maken? Waarom spreekt 26 februari 1986 tot niemands verbeelding en heeft een ieder die barre winterdag in 1963 nog op het bevroren netvlies staan? Échte helden, toen waren ze er, tegenwoordig zijn ze dun gezaaid. Vroeger had je ze nog. Ik denk terug aan die 18e januari 1963, de koudste dag van de koudste winter van de vorige eeuw. Het vroom die avond zo'n achttien graden, wat met een ijskoude wind erbij een Siberisch klimaat veroorzaakte. Van de 10.000 toerrijders die er gestart waren, haalden er slechts 69 de eindstreep na een tocht van minimaal vijftien uur. De rijders van de elfstedentocht zagen niet meer het onderscheid tussen de vaart en het weiland. Bij een boer op het erf vroeg men de weg. "De vaart ligt tweehonderd meter verderop", antwoordde een boer, bewonderend kijkend naar zoveel wilskracht, onverzettelijkheid en strijd lust. Mensen vielen van hun schaatsen en wilden blijven liggen, maar onder gevloek van een medeschaatser werd men met de punten van de schaats overeind geschopt. Met afgestorven ledematen, botbreuken, bevroren geslachtsdelen en volledig gedesoriënteerd, strompelde men richting het felbegeerde elfstedenkruisje. Onder die erbarmelijke omstandigheden had een ieder een wereldprestatie neergezet. Een heldendaad!! We schrijven verder in de tijd: Sapporro 1972. In een vlamme sneeuwstorm werd ons Ardje olympisch kampioen. Voor òns. Niet voor de sponsor. Jan Bols miste de kruising, liep twee keer de buitenbocht en nog werd hij winnaar. Waar zijn de hedendaagse ijzervreters gebleven? In het voetballen? Ach, hou toch op. In de Amsterdamse Arena spelen onze 'godenzonen' met het dak dicht omdat het wel eens zou kunnen gaan regenen. Er is al zeventig keer een nieuwe grasmat ingelegd, omdat elke sliding een litteken geeft. Het is een watjespaleis geworden. Het gaat trouwens in het betaalde voetbal allang niet meer om winnen, maar slechts om innen! De vetbetaalde 'profs' worden betaald van mijn belastingcenten. Het betaalde voetbal is ziek, maar er is geen gemeente die het aandurft om de stekker eruit te trekken, omdat men bang is voor een kale getatoeëerde engerd die meneer de politicus wel weten te wonen. Waarom halen we het product voetbal niet van het infuus, alle

spanning is toch uit het spelletje verdwenen. De titel van onze Mickey-Mousecompetitie is bij voorbaat vergeven aan de club die de grootste begroting heeft. Waardeloos! De teloorgang van onze waarden en normenloze maatschappij kwam weer eens beschamend in het nieuws doordat onze verbleekte trots van het Noorden zonder schromen naar de rechter stapte om een faillissement van haar hoofdsponsor aan te vragen, omdat deze het moeilijk heeft om het hoofd boven water te houden. Gevoelsmatig is een grens overschreden. Het is alsof de bedelaar (FC Groningen), die door zijn weldoener (Beaufort) de helpende hand heeft toegestoken gekregen, als dank voor deze giften, zijn weldoener aan de bedelstaf helpt. Dezelfde voetbalclub gaat over een paar jaar verhuizen naar Euroborg, waarvan een ieder weet dat die weliswaar borg zal komen te staan voor meer euro's in het laatje, maar de stand op de ranglijst blijft hetzelfde. Deze 'voetbaltempel' zal nooit het 'Tonnie van Leeuwenstadion' heten, omdat dit geen stuiver opbrengt. Nee, het nog te bouwen stadion zal genoemd worden naar de sponsor. Wat dacht u van het 'Always, alldays stadion', daar wordt je toch ter plekke ongesteld van. In de wandelgangen van het Oosterpark circuleert: 'Persil, wast door en door schoon', waarschijnlijk een ideeetje van ex-voorzitter Renze de Vries.

Maar ach, kunnen we die sportbestuurders eigenlijk wel iets kwalijk nemen? Geld speelt immers geen rol, zegt de zakenman, die innemend snuift aan een sigaar uit eigen doos. Een pluimwolkje cirkelt om zijn veel te dikke hoofd. Hij gooit zijn gevulde portefeuille op tafel. Inwendig weet hij ook dat geld geen rol speelt. Slechts mensen spelen rollen. Geld is altijd zichzelf. Geld regisseert. Geld dwingt mensen in bepaalde rollen die ze eigenlijk helemaal niet willen spelen. En in deze zin schuilt het excuus voor de hedendaagse (sport)praktijk van alledag.

In de herfst van dit schrijven wil ik nog even terugkomen op de sportende menigte in de Vierdaagse van Nijmegen. Het is een avontuur. Het is slopend. De bokken worden van de schapen gescheiden. Wie echter na vier dagen lijden, strijden, ploeteren, maar desondanks zonder klagen dórgaat.....die is één van de kampioenen. Een kanjer! Redt je het (om wat voor reden dan ook) niet, dan is dat jammer. De volgende keer beter. Tot slot wil ik nog even citeren uit het boek van Tim Krabbé *de Renner*. "Want al het lijden verandert na de eindstreep in een herinnering aan genot en hoe groter het lijden is geweest, hoe meer het genot. Dat is de wederdienst van de natuur aan de renners voor de hommage die ze haar brengen door te lijden. Fluwelen kussens, safariparken, zonnebrillen, de mensen zijn wollen muizen geworden. Ze hebben nog steeds de lichamen waarmee ze vijf dagen en vier nachten door de sneeuwwoestijn kunnen lopen, zonder voedsel, maar ze laten zich schouderklopjes geven als ze een fietstochtje van een uur hebben gemaakt. In plaats van zich erkentelijk te voelen voor de regen door nat te worden lopen de mensen met paraplu's. De natuur is een oude dame met weinig aanbidders meer, maar wie nog van haar charmes gebruik wil maken, die beloont zij hartstochtelijk. Daarom zijn er renners."

Met de toets opslaan, save ik het bestand, zet de computer uit en strik m'n veters. In een druilerige bui die spetterend op m'n brillenglazen neerslaat, laat ik de tekst van Tim Krabbé op me inwerken. Een schitterende duurloop in het holst van de nacht is m'n beloning.